

www.parohiaserbanvoda.ro

Cuvântul care zidește

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUCHARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

DUMINICA A 31 A DUPĂ RUSALII
(Vindecarea orbului din Ierihon)

SF. PROROC NAUM;
SF. FILARET CEL MILOSTIV

Ne aflăm în Duminica a 31-a după Rusalii, zi în care am ascultat pericopa evanghelică de la Luca, capitolul 18, care ne-a relatat minunea tămăduirii unui orb din Ierihon de către Mântuitorul Iisus Hristos. Aceasta s-a întâmplat în drumul Mântuitorului către cinstitele Sale Pătimiri, în drumul către Ierusalim. Trebuie să știm că Ierihonul este cel mai vechi oraș al lumii, situat în șesul Moabului, cu călduri sufocante dar și cu izvoarele Sfântului Prooroc Elisei având cea mai pură apă microbiologică din lume.

ORBUL DIN IERIHON
Lumina vederii mântuitoare

Aici avea Mântuitorul Hristos să tămăduiască doi orbi: Bartimeu, orb trupesc după numele pe care îl menționează Sf. Ev. Marcu, și Zaheu vameșul, orb sufletească despre care vom dezbate în săptămânile următoare. Tămăduirea de orbire nu trebuie tratată izolat, căci orbirea comportă mai multe aspecte. Într-adevăr, orbirea trupestă ne vine pentru prima dată în minte căci ni se pare cea mai grea și distructivă pentru ființa umană, dar lucrurile nu stau întru totul astfel. Mai cumplită este orbirea sufletească a omului, căci infirmitatea (orbirea trupestă, în speță) reprezintă o mare lipsă și un neajuns pentru om, care se încheie la mormânt, pe când orbirea sufletească îl însoțește pe om în veșnicie. Orbirea trupestă îl privează pe om de acest mare dar al vederii trupesti, pe când orbirea sufletească îl poate priva pe om de mântuire și de Împărăția lui Dumnezeu. De aici înțelegem care orbire este mai distructivă: orbirea trupestă sau orbirea sufletească? Orbirea sufletească, pentru că scopul vieții noastre este mântuirea sufletului. De aceea, prin tămăduire de

orbire putem înțelege Marea Tămăduire la care ne-a chemat Hristos, și anume, tămăduirea omului din păcat și din moarte. Astfel, toate minunile săvârșite de Mântuitorul Hristos prevestesc Marea Tămăduire a omenirii din moartea sufletească a păcatului.

Cu siguranță că toate minunile Mântuitorului Hristos sunt importante, dar dacă ar fi să facem o apreciere între cele două minuni din Ierihon, minunea „mântuirii sufletului cel iubitor de arginți al lui Zaheu vameșul” (Rugăciune de la Maslu) se apropie mai mult de ceea ce înseamnă scopul vieții pământești, adică mântuirea sufletului. Orbul din evanghelia de astăzi se pare că avea vederea sufletească chiar dacă nu putea vedea cu ochii trupesti. Auzind că trece prin acel loc Iisus Nazarineanul, a strigat din adâncul sufletului zicând: „Iisuse, Fiul lui David, fie-ți milă de mine” (Luca 18, 38). Observăm că era văzător cu sufletul, căci L-a mărturisit pe Iisus ca Mesia cel din seminția lui David. Această realitate a vederii sale sufletești este întărită de Hristos atunci când îl tămăduiește trupest

și îi spune: „Credința ta te-a mântuit” (Luca 18, 42). De aici înțelegem și noi cât de importantă este vederea sufletească (duhovnicească) pentru dobândirea mântuirii. Vederea duhovnicească este o condiție indispensabilă pentru dobândirea mântuirii, pe când vederea trupestă nu garantează mântuirea prin ea însăși. Prin această minune săvârșită astăzi de către Mântuitorul Hristos, Acesta ne atrage atenția asupra primejdiei provocate de orbirea sufletească și de riscul pierderii mântuirii.

Atitudinea Mântuitorului reprezintă pentru noi o chemare la mântuirea sufletelor noastre prin cultivarea vederii duhovnicești, prin credință curată și statornică în Persoana Sa divino-umană, prin urmarea Sa, prin păzirea poruncilor Sale dumnezeiești și prin mulțumirea noastră adresată Lui, pentru toate binefacerile Sale sufletești și trupesti, pe care cu prisosință le revărsă asupra noastră, avându-l ca model pe acest orb singur și sărac, care a primit darul vederii trupesti din partea „Fiului lui David”. ❀

Pr. Adrian Chiriță

SF. IER. AMBROZIE AL MEDIOLANULUI

Îndrăzneț apărător al credinței celei drepte și păstor milostiv

Venerat deopotrivă în Occident și în Orient, este unul dintre marii Sfinți Părinți ai Bisericii „neîmpărțite și nedespărțite”. Urmând hotărârile Sinodului I Ecumenic de la Niceea, al căror energic apărător a fost, Sfântul Ambrozio s-a dovedit a fi un mare dascăl al hristologiei și al învățaturii trinitare. Doctrina marelui nostru arhipăstor are în Hristos centrul său unificator, de la El primind splendoarea teologică și forța de atracție pentru viața spirituală.

lanului, Auxențiu arianul, se creează o mare tulburare între dreptcredincioși și arieni, ce doreau fiecare un episcop de credința lor. Fiind înștiințat de aceasta, împăratul îl trimite pe Ambrozio să potolească tulburarea poporului. Intrând el în biserica din Mediolan, sfătuiește poporul să facă unire și pace. Atunci un prunc, care încă nu putea vorbi bine, deodată, a strigat din popor: „Ambrozio să ne fie episcop!”. Auzind aceasta, tot poporul care era în biserică a repetat cuvântul pruncului, deși Ambrozio nu era încă luminat cu sfântul botez, ci numai chemat.

Deși fuge de această înaltă slujire, Ambrozio se supune poruncii împăratești și dorinței poporului: este botezat la 30 noiembrie 374, iar la 7 decembrie 374 este hirotonit episcop, de față fiind însuși împăratul.

Își însușește o bună cultură teologică

Noul episcop s-a îngrijit mai întâi să-și însușească o bună cultură teologică, prin aprofundarea studiului Sfintei Scripturi și a operelor Sfinților Părinți, sub îndrumarea preotului Simplicianus. Curând devine un predicator remarcabil. După hirotonia întru episcop, își vinde întreaga avere, împărțind veniturile obținute săracilor. Dragostea lui față de cei săraci și necăjiți era atât de mare, încât la răscumpărarea unor captivi a poruncit să fie vândute anumite obiecte de cult, care nu erau indispensabile cultului, pentru a procura banii necesari.

Mare Părinte al perioadei de aur a patristicii

Sfântul Ambrozio a jucat un rol important în convertirea Fericitului Augustin, aducându-l de la maniheism la dreapta credință. Ascultător nelipsit al predicilor sale, Fericitul Augustin va scrie în „Confesiunile” sale că elocvența episcopului de Milano era cuceritoare și tonul „acestui apostol al prieteniei” era de neuitat.

Având o cultură clasică solidă, dar și una teologică de excepție, fiind cunosător bun al scrierilor Părinților greci și latini, Sfântul Ambrozio a scris și el mult, într-un stil plăcut și armonios, chiar dacă n-a ajuns la profunzimea altor Sfinți Părinți. De la el ni s-au păstrat valoroase scrieri

dogmatice, exegetice, morale și ascetice, dar și cuvântări, imne și 91 de epistole.

Bun păstor, puternic și înțelept în cuvânt

Episcopul Ambrozio a fost preocupat și de răspândirea monahismului în nordul Italiei, dar și de convertirea ultimelor rămășițe ale păgânismului din acest teritoriu și aducerea la dreapta credință a arienilor.

În întreaga sa activitate, episcopul Ambrozio s-a luptat neînterupt pentru apărarea credinței, a păstorilor săi, a Bisericii în fața ereziilor, dar și în fața autorității civile. Sfântul Ambrozio va avea o influență deosebită asupra diverșilor împărați din 374 până în 397, înarmat cu o extraordinară diplomatie și fiind un exemplu luminos de trăire creștină. Se știe că după ce Teodosie I va ucide mii de tesaloniceni, Episcopul Ambrozio îl va excomunica până când acesta se va pocăi.

Fapte și minuni încă din timpul vieții

El este cel care a descoperit, în chip minunat, moaștele sfinților mucenici: Protasie, Ghervasie, Vitalie, Agricola, Nazarie și Chelsie. Se spune că un eretic, intrând în biserică, a văzut cum un înger îi șoptea la ureche Sfântului Ambrozio. Unui ucigaș, vrând să-l omoare cu sabia, i s-a uscat mâna, dar sfântul, fiind fără de răutate, i-a vindecat-o. Se mai spune că a înviat un tânăr pe care, mai înainte, îl tămăduise de un duh necurat și că înainte de a muri capul lui era înconjurat de foc, iar fața îi era albă ca zăpada.

Sfântul Ambrozio și-a cunoscut mai înainte ziua sfârșitului său, zicându-le apropiaților săi: „Numai până la Paști voi fi cu voi!” și așa a fost, căci și-a dat duhul pe când se lumina de ziua Sfințelor Paști la data de 4 aprilie 397.

Sfântul Ambrozio este ocrotitorul stuparilor, al albinelor, al topitorilor de ceară, al animalelor domestice, al școlarilor și studenților.

Părțile din moaștele Sfântului Ambrozio se găsesc în biserica Șerban Vodă. Se cuvine să-l cinstim cu evlavie și să ne bucurăm în ziua praznicului: 7 decembrie. ✿

Aurelius Ambrozio s-a născut pe la anul 339, la Trier, în Galia, într-o familie nobilă creștină. Tatăl său, Uranius Ambrozio, dintr-o familie probabil de origine greacă, deținea funcția de prefect al pretoriului, la prefectura Galiei, controlând administrația judiciară și civilă a jumătate din Europa. Mama sa, Aurelia, și ea dintr-o familie nobilă, deținea suprafețe întinse în Sicilia și în Africa de Nord. Pe acești părinți Dumnezeu i-a binecuvântat cu trei copii: Satir (ajuns înalt funcționar de stat), Marcelina (care se va călugări) și Ambrozio.

După moartea timpurie a tatălui, mama, împreună cu cei trei copii ai săi, se mută la Roma, pentru a-și da copiii la înaltele școli romane. Ambrozio a făcut studii de retorică și de drept și s-a deprins cu buna grăire retoricească, fiind un orator puternic în cuvânt, care-i va apăra pe cei nedreptățiți la judecăți. În anul 370, împăratul Valentinian cel Mare îl numește Guvernator al Provinciei Emiliei și Liguriei, cu reședința la Mediolan, Milano de astăzi.

Ambrozio să ne fie episcop!

După moartea episcopului Medio-

In mentalul colectiv, Sfântul Nicolae este „Moșul” care aduce daruri la copii, în noaptea de 5 spre 6 decembrie, punându-le discret în ghețuțe sau bocanci. Uneori, pentru copiii mai năzdrăvani, lasă drept avertisment o nuie lușă. Dar el este pentru toți sfântul blând și bun, care privește cu dragoste către toți din icoana sa. El este pentru noi bunicuțul iubitor, veșnic gata să ne ajute, să ne mângâie, să ne facă daruri. Nu cred că este un alt sfânt mai iubit și mai apropiat de mii și mii de oameni ca Sfântul Nicolae.

Cultul Sfântului Nicolae a început imediat după moartea sa, căci încă din viață se arătase făcător de minuni. Se spune că pe la sfârșitul secolului al IV-lea în Constantinopol erau peste 20 de biserici închinare Sfântului Nicolae.

Se naște pe la anul 270 în Patara Lichiei, în sud-vestul Turciei de azi, ca singurul copil al evlavioșilor Teofan și Nona. În creșterea sa creștină a beneficiat, alături de educația părinților, și de îndrumările unui unchi, Nicolae, episcop al locului, care va fi cel care îl va hirotoni preot. Vrednicia sa l-a făcut cunoscut tuturor. Curând va primi mitra de episcop în Mira Lichiei.

Alegerea Sfântului Nicolae ca episcop pe scaunul Mirei în locul lui Ioan, ierarhul cetății, s-a făcut în chip minunat, căci adunându-se toți episcopii provinciei au ținut sfat pe cine să aleagă în tronul arhiepiscopal. După multă rugăciune, unui ierarh bătrân i s-a descoperit un tânăr cu chip luminos care i-a poruncit: „Mergi de cu noapte și stai la ușile bisericii și ia seama la cine va intra mai înainte decât toți în biserică. Acela este îndemnat de Duhul Meu. Deci luându-l cu cinste să-l puneți arhiepiscop. Numele bărbatului aceluia este Nicolae”. Vestea aflării bărbatului de Dumnezeu arătat a străbătut repede toată cetatea Mirei și mulți credincioși s-au adunat pentru a-l vedea pe cel ales a fi părintele lor duhovnicesc.

Cunoscută îndeobște este participarea sa la Sinodul I Ecumenic de la Niceea, din 325, înfruntându-l atunci bărbătește pe ereticul Arie. Tradiția ne-a lăsat istorisirea potrivit căreia, epuizând argumentele verbale, blândul episcop Nicolae a fost nevoit să-i tragă și o palmă încăpățânatului Arie. Cu siguranță gestul îl va fi șocat pe îndărătnicul adversar al dreptei credințe, dar și asistența. Din păcate gestul nu l-a scos din convingerile sale eretice, Arie rămânând în rătăcirea lui în continuare. Înainte cu mult de aceste

Puțini sfinți din calendar au supranumele de „Făcător de minuni”, deși toți sfinții fac minuni, dar care, uneori, nu sunt vizibile sau sesizabile de către cei mai mulți dintre noi. La prima vedere, doar Sfântul Spiridon și Sfântul Nicolae poartă acest supranume. Pe 6 decembrie îl vom cinsti pe Sfântul Ierarh Nicolae, Arhiepiscopul Mirelor Lichiei. Având și o părticică din sfintele sale moaște în biserică, să îi serbăm cum se cuvine praznicul, bine știind că este atât un ocrotitor al parohiei noastre, cât și un blând ajutor al familiilor noastre.

evenimente, pe vremea persecutorilor împărați Dioclețian și Maximian, Sfântul Nicolae a luat atitudine fermă și împotriva cultelor păgâne, fapt pentru care a fost închis, fiind eliberat doar odată cu venirea la tron a lui Constantin cel Mare.

Sfântul Nicolae a săvârșit multe minuni încă din timpul vieții sale. A scăpat cetatea Mira de o foamete mare, arătându-se în vis unui negustor ce avea o corabie plină cu grâu. Descoperindu-se în vedenie, sfântul i-a dat trei galbeni arvună și i-a poruncit să meargă în cetatea Mira pentru a vinde grâul. Iar negustorul, ascultând pe sfântul, a mers în cetate, povestind celor de acolo vedenia avută. Sfântul Nicolae este socotit a fi și patronul marinarilor. Se știe că ierarhul Mirelor a potolit furtuni pe mare, salvând viața celor aflați în primejdie. Salvează onoarea unui tată văduv și a celor trei fete ale sale, tată nevoiaș, care din cauza cumplitii sărăciei era pe punctul de a-și „vinde” fiicele spre a-și putea asigura traiul zilnic, fără a conștientiza, însă, pierzarea lor morală și sufletească. Aflând de intenția lui disperată, episcopul Nicolae aruncă noaptea, de trei ori la rând, în casa lor, câte o pungă de galbeni.

După o viață plină de vrednicii, a trecut în veșnicie la 6 decembrie 343,

sfintele sale moaște petrecând o vreme la Mira, fiind apoi furate de occidentali, care le aduc în 1067 la Bari - Italia, unde sunt păstrate până astăzi. În anul 1967, printr-o înțelegere între Papa Paul al VI-lea și Patriarhul Atenagora, o parte din ele au fost readuse în Orient, la Constantinopol.

Sfântul Nicolae este un sfânt la care românii au multă evlavie. A fost patronul unor domnitori luptători, precum Vlad Țepeș, ctitorul Comanei, sau Mihai Viteazul, cel care a ridicat Mănăstirea Mihai Vodă din București și a adus pe la anul 1599 mâna dreaptă a Ierarhului Nicolae în capitala Țării Românești, aceasta aflându-se astăzi la Biserica Sf. Gheorghe Nou. Iar de la începutul Evului Mediu, multe biserici sau mănăstiri de pe lângă curțile domnești ori boierești au avut acest hram.

Și biserica noastră, ca și altele din București, s-a învrednicit să primească un fragment din moaștele ocrotitorului nostru, spre marea bucurie atât a slujitorilor altarului de aici, dar și a credincioșilor care vin adesea să se închine, să se roage, să-și împărtășească necazurile, și nu de puține ori, să-i citească un Acatist, fie pentru a-și exprima cererile, fie pentru a-i mulțumi. ❀

S-a născut pe la începutul veacului al XIII-lea în orașul Târnovo, care pe atunci era capitala „Imperiului romano-bulgar” întemeiat și condus o vreme de frații Petru și Asan, români de neam. I s-a dat din botez numele Filofteia, care în grecește înseamnă „iubitorea de Dumnezeu”, lucru pe care îl va dovedi cu fapta în cursul scurtei sale vieți pământești.

Se spune că mama viitoarei sfinte era româncă de neam, din sudul Dunării și o femeie foarte evlavioasă. De la ea a deprins Filofteia dragostea de Dumnezeu și de aproapele, faptele de milostenie, rugăciunile și postul și alte virtuți.

Rămasă de mică orfană de mamă, Filofteia nu va mai fi iubită și înțeleasă nici de mama vitregă, dar nici de tatăl său. Milostivă din fire, dădea de pomană celor nevoiași, asemenea Cuvioasei Parascheva. De multe ori ducea la câmp tatălui său mâncare, dar nu putea să nu împartă și săracilor din bucatele trimise de mama vitregă pentru prânzul tatălui. Urmărind-o într-o zi, tatăl se aprinde de mânie văzând că Filofteia împarte mâncarea lui săracilor. În furia sa, aruncă securea către fiică, iar aceasta, grav rănită, moare curând. Nevrednicul tată, înspăimântat de uciderea propriei sale copile, a încercat să-i ridice trupul spre a-l înmormânta. Dar Dumnezeu a îngreuiat în așa fel cinstitul ei trup, încât nici tatăl ucigaș, nici alți oameni n-au putut să-l ridice. Îngrozit, a alergat la arhiepiscopul cetății Târnovo, istorisindu-i toate cele întâmplate. Acesta, împreună cu mai marii cetății, cu preoți, călugări și mulțime de credincioși, s-au îndreptat spre locul în care se afla trupul neînsuflit al tinerei Filofteia. Toți s-au încredințat că erau în fața unei minuni dumnezeiești.

Ierarhii și preoții aflați acolo, au săvârșit slujba prohodirii, după care au încercat să-i ridice cinstitul trup, spre a-l duce în catedrala arhiepiscopală din Târnovo.

Până în 1393 moaștele ei au rămas la Târnovo. Pentru că Târnovo fusese ocupat de turci, moaștele sale sunt mutate la Vidin, unde stau în perioada 1393-1396. Pentru a nu fi profanate, sunt dăruite domnitorului Mircea cel Bătrân (1386-1418), care le așază în biserica domnească Sfântul Nicolae de la Curtea de Argeș, pe atunci catedrală mitropolitană, ctitorie a domnitorului Basarab I Întemeietorul și Nicolae Alexandru, fiul său. Rămân acolo până în anul 1893 când, datorită stării de degradare în care se află biserica, sunt mutate în biserica Sfântul Gheorghe,

apoi în biserica Adormirea Maicii Domnului-Olari.

În timpul primului război mondial sunt duse în paraclisul Mănăstirii Antim din București, apoi revin la Curtea de Argeș și sunt găzduite în marea biserică ctitorită de Neagoe Vodă Basarab. Moaștele Sfintei Mucenițe Filofteia se află în capela sau paraclisul Mănăstirii Curtea de Argeș, lângă biserica episcopală ridicată cu mari sacrificii de Neagoe Basarab și Doamna Despina, prin Meșterul Manole, ajutat de „nouă meșteri mari, calfe și zidari”, potrivit legendei populare și inscripțiilor păstrate în biserică.

Istoria consemnează că, speriat că moaștele sfintei vor fi împrăștiate, Mitropolitul Cosma a rostit: „Poruncim cuvioșiei/ tale Arhimandrite chir Parthenie, Igumen Argeșului, să le pecetluiești într-un săculeț de bogasin nou lăsându-i afară numai mâna cea dreaptă pentru sărutarea norodului. Și așa pecetluite să le/ așezi în sicriu. Și să știe fieșcare/ să se ferească a nu cuteza să ciupească/ cât de puțin din sfintele moaște, că am pus blestem asupra cui/ a cuteza a să atinge/ să ia. Într-a acesta și chip să urmezi! Și să fii blagoslovit! 1791”

Sfânta muceniță Filofteia, devenind ocrotitoarea Țării Românești, moaștele ei au fost cinstite în întreaga țară, mulți credincioși venind în pelerinaj la Curtea de Argeș. În situații de calamitate, mai ales pe timp de secetă, s-au făcut procesiuni în țară cu moaștele muceniței. Biserici, precum Dobroteasa și Sfântul Gheorghe din București, Sfânta Filofteia și Sfânta Vineri din Ploiești, Adormirea Maicii Domnului din Mizil, au zugrăvite icoanasau scene din viața ei pământească.

Icoane cu chipul ei împodobesc multe case ale credincioșilor. Mulți părinți dau numele Filofteia fiicelor lor, iar multe femei își iau acest nume la intrarea în călugărie. Viața Sfintei Filofteia a fost trecută în Mineiul pe decembrie și în Viețile Sfinților pe această lună.

La 28 februarie 1950, Sfântul Sinod hotărăște generalizarea cultului Sfintei Filofteia pe întreg cuprinsul țării. Cu acest prilej, în prezența patriarhului Justinian Marina, are loc, în anul 1955 o Slujbă specială. Cadrul festiv a fost impresionant, la slujbă fiind prezenți numeroși ierarhi români și străini, precum și un număr impresionant de credincioși. ❀

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 1-8 DECEMBRIE 2024

ZIUA	ORA	SLUJBE/activități
Duminică 01.12	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 31-a după Rusalii (Vindecarea orbului din Ierihon) Utrenia, Sf. Liturghie, Tedeum
Miercuri 04.12	07 ³⁰ -09 ³⁰ 17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Sfânta Liturghie Sfântul Maslu
Joi 05.12	17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Vecernie mare cu Litie
Vineri 06.12	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰ 17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	†) Sf. Ier. Nicolae, arhiepiscopul Mirelor Lichiei - Hram Utrenia, Sf. Liturghie Vecernie, Acatist
Sâmbătă 07.12	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	†) Sf. Mc. Filofteia de la Curtea de Argeș; – Utrenia, Sfânta Liturghie, Parastas cu pomenirea celor adormiți
Duminică 08.12	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 27-a după Rusalii (Tămăduirea femeii gârbove) Utrenia, Sf. Liturghie